

Muistio Pitäjäraatien kuulemisesta Koillisen maaseutualueen opetuksen palveluverkosta.

Aihe: Pitäjäraatien ja kasvun ja oppimisen lautakunnan yhteinen neuvonpito koskien koillisen maaseutualueen perusopetuksen kouluverkkotarkastelua.

Aika: 28.9.2018 klo 15.30 – 17.45
Paikka: Opetusvirasto, Vuorikatu 27
Läsnä: Osanottajaluettelo liitteenä.

Neuvonpito oli kutsuttu koolle lähidemokratiajaoston puheenjohtajan Jaakko Kosusen aloitteesta ja neuvottelun tarkoituksena oli kuulla kohdealueen pitäjäraatien edustajia.

Aluksi suoritettiin esittäytymiskierros. Paikalla oli kasvun ja oppimisen palvelualueelta virkamiesedustus, apulaiskaupunginjohtaja Pekka Vähäkangas, Kasvun ja oppimisen lautakunnan puheenjohtaja Pekka Niiranen, varapuheenjohtaja Tuula Savolainen ja lähidemokratiajaoston puheenjohtaja Jaakko Kosunen, pitäjäraatiedustajat Juankosken, Riistaveden ja Vehmersalmen pitäjäraadeista ja aluekoordinaattori Liisa Jokela.

Aluksi opetusjohtaja Leena Auvinen esitteli palveluverkkotarkastelun lautakunnan käsittelyssä olleen selvitysmateriaalin pohjalta. Perusopetuspäällikkö Taina Vainio selvitti asiakokonaisuutta oppilashuollon järjestämisen näkökulmasta.

Riistaveden Melalahden koulun tilanne laukaisi muutoinkin tarpeellisen alueen palveluverkoston tarkastelun. Lautakunta päätti tehdä laajan palveluverkostoselvityksen, jossa on pyritty huomiomaan kaupungin kokonaiskehitys, mutta painopisteenä on oppilaiden saama opetus Kuopion kaupungin opetuspoliittisen ohjelman mukaisesti. Selvityksessä nousi huoli erityisesti hyvän yläkouluopetuksen järjestämisestä alueella.

Yhteenvedo asiasta käydystä keskustelusta.

Useassa puheenvuorossa otettiin esille tehdyn selvitystyön suhde kaupungin vasta valmistuneeseen strategiaan. Onko otettu huomioon kaupungin strateginen tavoite voimakkaasta kasvusta, miten huomioidaan keskeiset teemat, kuten resurssiviisuus, koko kaupungin kehittäminen vahvuuksien kautta, tavoite rakentaa Kuopiosta hyvän elämän pääkaupunki.

Valmistelun vastaus: Kouluverkkotarkastelussa on keskitytty Riistaveden asemaan tulevaisuudessa vahvan logistisen sijainnin vuoksi. Työpaikat keskittyvät 5-tieakselille. Työpaikat ja asuminen sijoittuvat pääosin 20 min. työmatkan sisälle.

Pitäjäraatien edustajia puhututti erityisesti rooli kaupunkirakenteessa, tarvitaan tarkempaa selvitystä esim. minne työpaikat syntyvät. Tulisiko maaseutu-alueita kehittää aktiivisemmin? Suuret teolliset investointisuunnitelmat esim. Finnulp – tulee asumisen näkökulmasta vaikuttamaan laajemminkin kuin vain kantakaupungin alueella.

Juankosken lukion tilanne huolestuttaa – suhde yläkouluun. Juankoskella yläkoulun olemassaolo vaikuttaa myös lukioon, esimerkiksi yhteiset opettajat. Juankoskella on uusi ja osin peruskorjattu koulukompleksi, johon kuuluvat alakoulu, yläkoulu ja lukio. Lisäksi opetusta tukevat oppimisympäristöt ovat valmiina.

Vastauksena: Valitettavasti hakeutuminen lukiokoulutukseen matala, vain n. 30% ikäluokasta hakeutuu Juankoskella lukioon. Verkkovälittäinen samanaikaisopetus aloitettu Nilsiä lukion kanssa.

Samanaikaisopetuksen mahdollisuuksien selvittäminen, tekniikan parantaminen.

Oppilaaksiotto-alueet on syytä tarkastella verkostoratkaisuista riippumatta. Valmistelussa on kiinnitetty huomiota siihen, että saadaan riittävä opetuksen taso yläkoululaisille koko Kuopion alueella.

Päätetty jo teettää Lapsivaikutusten arviointi – esim. kuljetusten vaikutus oppimistuloksiin.

Kiinteistökustannukset, korjausvelka jo olemassa olevissa koulu-kiinteistöissä?

Kouluverkkoselvityksessä esitetyissä vaihtoehtoissa rakennettaisiin Riistavedelle uusi koulukompleksi, johon tulisi tilat niin yläkoulu, - kuin alakouluopetukseen. Lisäksi tulee tarve rakentaa opetusta tukevia tiloja, kuten esim. urheilualueet. Tähän pitäjäraadin edustajat pyysivät perusteluja.

Vastaus:

Koulurakennusten korjauskustannukset – pääosa koulurakennuksista 1950-1970 –luvulla. Koko Kuopion alueella korjaustarve on ilmeinen ja suuruusluokka on 50-100 milj. euroa.

Vasta-argumentti: Miksi siis lakkautetaan esim. Juankoskelta, Muuruvedeltä ja Vehkalammilta uudet ja vasta peruskorjatut koulu-kiinteistöt, joiden myynti tai vuokraus tulee olemaan lähes mahdotonta, joten ne tulenevat jäämään käyttämättömiksi. Juankoskella olisi tilat suuremmallekin määrälle oppilaita.

Koulumatkat, koulukuljetukset, kokonaisuuka.

Erityisen kyseenalaisena asiana pitäjäraadin jäsenet pitävät kouluverkkoselvityksen vaihtoehtoissa sitä, että kaikki vaihtoehdot lisäävät koulukuljetusten tarvetta. Tarkastelussa perusopetuksen järjestäminen irrotetaan lasten perhelämäkokonaisuudesta, vaikeutetaan maaseutulasten mahdollisuutta osallistua harrastustoimintaan, lisätään riskiä negatiivisista vaikutuksista lasten psyko-sosiaaliseen kehitykseen.

Lakisääteisiä koulumatkaraja-arvoja ei pidä ottaa lähtökohdaksi, kun siihen ei ole riittävää perustetta.

Koulukuljetuksia ei voida järjestää asianmukaisesti tällä hetkellä olevaan tiedon pohjalta. Tiedetään, että tiestön kunto ja rakenne, talviaikainen kunnossapito tulevat olemaan suurimpana esteenä asianmukaisen kuljetuksen järjestämisessä. Koulukuljetusreittisuunnittelulla ei voida poistaa tätä ongelmaa. Samoin on tiedossa, että valtionrahoitusta ei alemmalle tieverkolle tulla saamaan.

Vastaus:

Tällä hetkellä 2300 lasta koulukuljetusten piirissä, kustannukset 5 miljoona euroa. Kaikissa kouluverkkotarkastelun neljässä vaihtoehdossa kuljetuskustannukset tulisivat kasvamaan ja määrät lisääntymään.

Käynnissä oleva DigiPave- hanke tulee helpottamaan kaupunkitasoista suunnittelua.

Koulukuljetusten vaikutukset tulevat esiin tehtävässä ympäristö- ja lapsivaikutustenarvioinnissa.

Miten asiasta tullaan tiedottamaan asukkaita, mahdollistetaan osallistuminen ja oman mielipiteen ilmaisu ja vaikuttaminen päätöksentekoon.

Tieto peruskuntalaisille: kuulemistilaisuudet alueille loka-marraskuun vaihteessa. Tilaisuudet myös striimataan ja mukana on kommenttiseinä. Tuolloin on käytettävissä täydennettyä tietoa asiasta. Lisäksi sähköinen kommentointiympäristö.

Lapsivaikutusten arviointi tehdään kaikista eri vaihtoehdoista.

Vehmersalmen edustajat toivat esiin valmistellut näkökannat Vehmersalmen tilanteesta.

Ensinnäkin ehdotettiin, että koko hankkeelle annetaan lisääaikaa esim. 3 vuotta. Vehmersalmella halutaan viedä jo aloitettuja kehittämisspolkuja eteenpäin. Näiden tavoitteena on saada uusia asukkaita paikkakunnalle. Koko kouluverkkotarkastelun näkökulma on muutettava vastaamaan paremmin kaupungin strategisia tavoitteita.

Vehmersalmelta on tullut erityisopettajien kannanotto vaikutuksista erityislapsen asemaan. Vehmersalmella on yhtenäiskoulu, jossa siirtymä alakoulusta yläkouluun sujuu luontevasti. Koulumatkojen piteneminen vaikuttaa kaikkiin oppilaisiin, erityislapsiin erityisesti.

Tieto kuulemisista tulisi välittää vanhemmille Wilman kautta.

Asukkaiden vahva näkemys on, että kuljetusmatkat sekä suuret yksiköt lisäävät pahoinvointia. Kokemustietoa mm opettajilta.

Mauno Kumpulainen Vehmersalmelta toivoo hengähdystaukoa asian valmisteluun. Pitäjäraatien raha, kaupunkistrategia: erilaisia asuinalueita. Mitä saadaan kolmessa vuodessa aikaan? Yhteisöllisyys tukee asukkaita. ”On viisautta olla tekemättä hölmöjä päätöksiä.”

Pitäjäraadin edustajien vahva näkemys on, että

- Maaseutumaiset olosuhteet houkuttelevat asukkaita, pienet koulut veto-voimatekijä. Kuopion kokoisessa kaupungissa on oltava erilaisia asuinalueita.
- Yhteistyö palvelualueiden kanssa maaseutualueiden kehittämiseksi on käynnistettävä.
- Koulun lakkauttamisella on merkittävät vaikutukset alueen elinvoimaisuuden kehitykseen.
- Suurten kouluyksiköiden vaikutukset lapsen kehitykselle mietityttävät, onko oikeasti resursseja hoitaa viranomaisvoimin esiin tulevat oppilas-huoltoon, opetukseen ja tukipalveluihin liittyvät haasteet oppilaslähtöisesti.

Lautakunnan puheenjohtajan Pekka Niirasen lyhyt kommenttipuheenvuoro:

Puheenjohtaja piti käytyä keskustelua asiaa avartavana. Tämän hetkinen valmistelu on lähtenyt tietyistä lähtökohdista ja on korostettava, että valtuusto tekee päätöksen kouluverkkoselvityksestä ja arvioi silloin sen suhdetta kaupungin strategiaan. Asukkaiden kuulemiset, vaikutusten arvioinnit ja osallistaminen tulevat olemaan mukana koko valmistelussa. Päätökset kuitenkin tehdään aikaisemmin, kolmea vuotta ei voida odottaa.

Kokouksen esityksenä on, että lautakunnalle esitetään tehtäväksi maaseutuvaikutusten arviointi, jossa voidaan tarkastella tarkemmin kouluverkoston vaikutuksia maaseudulle kokonaisuutena. Ulkopuolinen arvioija, kuntaliiton mallin mukaisesti.

Lopuiksi vielä valmistelijat halusivat korostaa sitä, että investointia ei pidä lähteä arvioimaan ennen kuin palveluverkoston ratkaisu saadaan.

Maaseutuvaikutusten arviointi materiaali seuraavaan lautakunnan kokoukseen.
Liitetään mukaan lautakunnan päätöksentekoprosessiin.

Puheenvuorot kokouksessa jakoi Jaakko Kosunen.

Muistion vakuudeksi

Liisa Jokela
aluekoordinaattori

Liitteet

Osanottajalista
Kouluverkkoselvitysmateriaali

Osanottajat_ Pitäjäraatikuuleminen_ kouluverkko 28.09.18.pdf

Jakelu

Tiedoksi